

Kunnanhallituksen vastine vuoden 2022 arviointikertomukseen

Kunnanhallitus 27.09.2023 § 218

123/02.02.02/2022

Valmistelu/lisätiedot

kunnanjohtaja Annu Räsänen, puh. 040 7109 045 tai
etunimi.sukunimi@askola.fi

Askolan kunnanvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 12.6.2023 § 23, että kunnanhallitukselta, lautakunnilta ja toimialoilta pyydetään vastineet arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista, selvityspyynnöistä ja suosituksista kunnanvaltuustolle lokakuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessaan yleishallinnon osalta, että tulokorttitavoitteet jäivät osin toteutumatta.

Kunnanhallitus toteaa, että ennen kaikkea hyvinvointialueen aloittaminen vaati kunnalta huomattavasti ennakoitua enemmän resursseja ja tämän takia meneillään olevia tai aloitettuja kehittämistoimia jouduttiin siirtämään eteenpäin.

Asukastyytyväisyyskyselyä ei tehty, koska aikataulullisesti oli järkevintä toteuttaa ensin Askolan kunnan brändikysely liittyen meneillään olevaan brändiuudistukseen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivitys alkoi vuonna 2022 ja jatkuu vuonna 2023. Hankintaohjeen päivitys siirtyi organisaatiomuutosten ja resurssien niukkuuden vuoksi vuodelta 2022. Myös kotisivu-uudistuksen aloitusta siirrettiin vuodelle 2023.

Kunnan taloustilanteesta tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan taloustilanne on kehittynyt positiiviseen suuntaan verotulojen kasvun seurauksena. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tasapainottamisohjelman toteuttamista jatketaan. Tulevien vuosien verorahoitukseen liittyvä huomattava epävarmuus hyvinvointialueiden rahoitusvajeen vuoksi. Kunnan lainakanta on edelleen korkea ja edelleenkin yli maan keskiarvon samoin kuin tuloveroprosentti. Omavaraisuusaste on vielä reippaasti alle tyydyttävän rajan (50 %).

Kunnanhallitus toteaa, että vuonna 2019 laaditun tasapainottamisohjelman viimeinen toimenpanovuosi oli vuosi 2022. Kunnanhallitus on pyrkinyt ottamaan huomioon toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioon tasapainottamisohjelmaa niiltä osin kuin toiminnan muutokset ovat sen mahdollistaneet. Tämänhetkinen taloustilanne on erittäin huolestuttava ja jo vuoden 2024 talousarvion tekeminen on ollut hyvin haasteellista. Taloussuunnitelmavuodet näyttävät vieläkin haasteellisimmilta. Uuden tasapainottamisohjelman toteutus voi tulla hyvinkin pian kyseeseen.

Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että velkamäärä on edelleen korkea, vaikka taseen ylijäämä on kasvanut voimakkaasti vuodesta 2019 alkaen. Lainakanta on kuitenkin saatu taittumaan vuoden 2021 aikana. Myös tuloveroprosentti on korkea koko kuntasektorin painotetun tuloveroprosentin keskiarvoon verrattuna. Tarkastuslautakunnan näkemysten mukaan lainamäärän vähentämistä tulee jatkaa osana talouden tasapainottamista. Suhteellinen velkaantuneisuus on korkea.

Kunnanhallitus jakaa tarkastuslautakunnan huolen kunnan velkamäärästä. Kunnan velkaisuuteen tulee edelleenkin kiinnittää erityistä huomiota ja lainan lyhennykset tulee suorittaa suunnitelmien mukaisesti. Lainakannan

pienentäminen tulee olemaan vaikeaa tulevien vuosien korkeiden investointien rahoittamistarpeiden vuoksi.

Kuntakonsernista tarkastuslautakunta esittää huolensa Askolan Puhti Oy:n toiminnan jatkuvuudesta. Askolan Puhti Oy on tehnyt työllisyyden parantamiseksi Askolassa tuloksellista työtä jo vuosia. Vuonna 2022 Askolan kunnan sakkomaksut työttömistä oli 315.000 euroa. Askolan Puhti Oy:n osaaminen ja kokemus vaikeasti työllistettävien parissa on hyödynnettävä ja toiminta turvattava.

Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen Askolan Puhti Oy:n työn tuloksista ja toteaa, että Askolan Puhti Oy:n tilanne on haastava ja ratkaisuvaihtoehtoja yhtiön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi käydään läpi. Yhtiön toiminnalle haetaan taloudellisesti kestävällä pohjalla olevaa pitkän aikavälin ratkaisua.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota taloudelliseen riskiin muutostilanteessa, jotta selviydytään lakisääteisten tehtävien hoidosta merkittävämpinä opetustoiminta ja varhaiskasvatus. Tarkastuslautakunta esittää, että kunta päivittää sijoituspolitiikan ohjeen ja laatii sijoitusstrategian huomioiden riskien minimoimisen sijoitustoiminnassa. Kunnalle jää sote-kiinteistöjen velat ja kiinteistöhoitovastuu samalla, kun kiinteistöjen vuokrasopimuksen jatkuvuus on 3+1 vuotta. Tarkastuslautakunta esittää, että kunta laatii kiinteistöstrategian, jossa huomioidaan hyvinvointialueelle vuokratut kiinteistöt, omaan lakisääteisen palvelunjärjestämisen takia käyttöön jäävät kiinteistöt (esim. koulut, päiväkodit) sekä muut kiinteistöt. Strategia sisältää toteutumista varten toimenpideohjelman ehdotuksen.

Kunnanhallitus toteaa, että sijoituspolitiikan ohje on päivitetty joulukuussa 2021. Ohjeessa on määritelty käytettävät sijoitusinstrumentit ja että sijoituksiin liittyvien riskien tulee pysyä hyvin maltillisina. Kiinteistöstrategian teko on tulossa työlialle.

Tarkastuslautakunta on huolissaan sairauspoissaolojen kasvusta. Kasvua on tapahtunut erityisesti yleishallinnossa ja sivistystoimessa (+ 70 %). Sairauspoissaolojen määrä on reippaasti suurempi kuin kuntien keskiarvo (16,7 pv/hlö). Tarkastuslautakunta korostaa, että sairauspoissaolojen laskennallinen kustannus vuonna 2022 on 2,2 milj. euroa, mikä on 0,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2021. Tarkastuslautakunta suosittaa työhyvinvointiprojektia esimerkiksi yhteistyössä Kevan tai yliopiston/ammattikorkeakoulun kanssa. Tarkastuslautakunta toteaa, että koulutukseen osallistuminen on edelleen vähäistä. Tarkastuslautakunta muistuttaa koulutuksen merkityksestä henkilöstön osaamisen, motivaation ja hyvinvoinnin ylläpitäjänä sekä kunnan kehittymisen mahdollistajana. Myös johtamiskoulutukseen tulisi satsata.

Kunnanhallitus toteaa, että myös valtakunnallisesti sairauspoissaolot nousivat vuonna 2022. Kuntatyöntekijät olivat poissa töistä Suomessa oman sairauden takia keskimäärin 20,7 päivää vuonna 2022. Askolassa sairauspoissaoloja oli 21,4 pv/hlö. Keväällä 2023 haettiin työelämän kehittämisrahaa Kuntien eläkevakuutukselta ja hankerahaa saatiin yhteensä 20.000 euroa. Hyvinvoiva Uusi Askola -hankkeen yksi tavoitteista on vaikuttaa vähentävästi sairauspoissaoloihin. Henkilökunnan koulutuksesta kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen ja pyrkii edelleen viestittämään palvelualueita henkilöstön koulutusmahdollisuuksien tärkeydestä.

Päätösehdotus	Kunnanhallitus antaa esittelytekstin mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnalle ja edelleen valtuustolle vuoden 2022 tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta kunnanhallituksen toimialan osalta.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
Täytäntöönpano	valtuusto